

სასაღხეო ზაფხუმი

სურათებიანი დამატება

გაზეთის № 60.

კვირა, 18 ივლისი 1910 წ.

დამატების № 10

მ ვ ბ ი ნ ე

დრამა სამ მოქმედებად

შირვანზადესი

(თარგმანი სომხურიდან)

(შემდგომი *)

გ ა მ ო ს ვ ლ ა IV.

იგინივე, ზარუჭი და ბარსელა, მერე
ევგინე

ზარუჭი. (მიესალმება, მართას კი აკოცებს) ახ! მართა, რომ იცოდე როგორ დავილაღე, შემობრალე. (დაჯდება) დღეს სამი სხდომა მქონდა, მეოთხეზე ველარ დავესწარი. მთელი ქალაქი შემოვიარე. წყეულიმც იყოს ამისთანა ქალაქი! ერთი ბინა ვერ ვიშოვნე, ოსმალეთის სომხის ობლესისთვის.

მარ. კიდევ ობლები?
ზარ. დიად, დიად, ნულარ იტყვი!

ბარ. (დაჯდება, სერთუკის კაღებზე ფრთხილად გადაწვეს). ყველანი აქ მოდიან და კისერზე გვეკიდებიან. (იღიმება).

სარ. ყველანი! (მართა შეტუქსვით უყურებს სარაფიანს).

ბარ. ოჰო, შენი ფრაკი ეხლა დავინახე, ეგ სად ყოფილხარ?... (იღიმება).

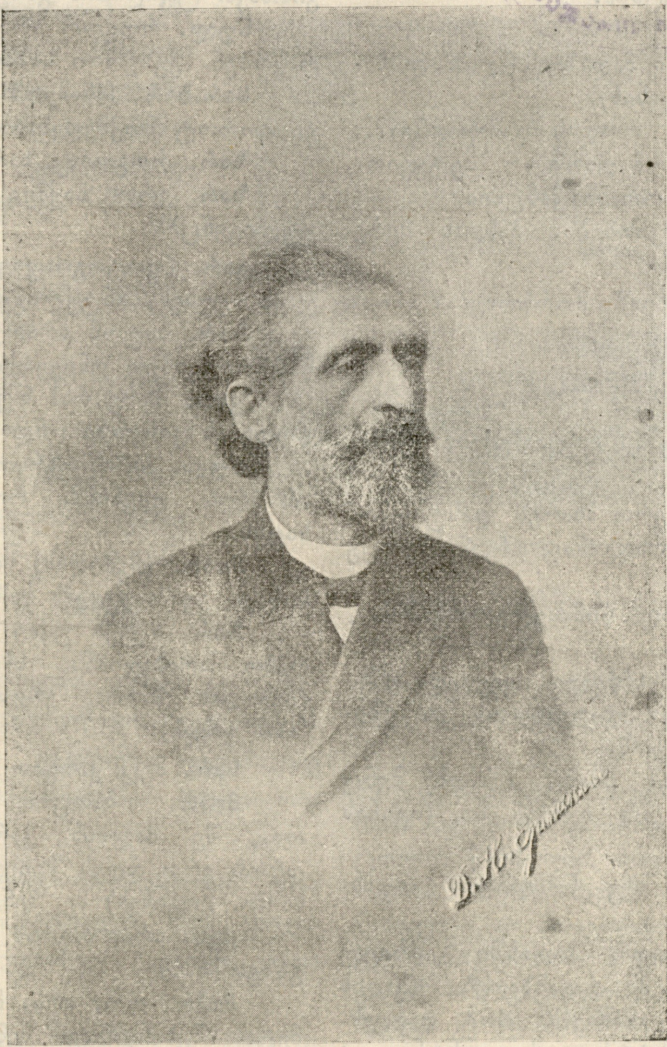
სარ. (სიგარის კვამლს სიამოვნებით თავის ზეგით უშვებს). ტანცვევალნი ვეჩერში უნდა წავიდე... (მართა, სიცილს ძლივს იმაგრებს, კიდევ შეტუქსვით უყურებს სარაფიანს).

ზარ. რავექნა, სად არის ევგინე?

მარ. ცოტა საქმე აქვს.

ზარ. სჩანს, საოჯახო საქმეებით არის გართული, ნეტავი იმას. დამიჯერეთ, სადილის საქმელადაც არა მაქვს დრო მაგ ოსმალეთის სომხების გამო.

ბარ. ამდენი მიცემით შეეწუხდით, ძმაო, ერთთავად თხოულობენ და თხოულობენ!..

ტფილისის ალაფის მოურავი თავ. ვასილ ნიკოლოზის ძე ჩარაფი-შვილი.

სარ. ბევრს თხოულობენ? (მართა კვლავ შეტუქსვით უყურებს).

ზარ. არ გეგონოს მართა, რომ მე დღეს თქვენთან სტუმრად მოვსულვარ. საქმე მაქვს, გული მისკდება, არ ვიცი რა გაეაკეთო და რა მოვისაზრო.

ბარ. რაი სთქვა ანუ რაი ვალიარო. (იგინი სდა ახეულებს).

სარ. ძალიან ძნელია მოღვაწე ქალების მდგომარეობა.

ბარ. ვეუბნები, თავი დაანებე მაგებებს, ოჯახს მოუარე მეთქი, მაგრამ არ ანებებს... (იღიმება).

ზარ. ბარსელ, აღამიანი მხოლოდ თავის თავისთვის არ უნდა ცხოვრობდეს. დღეს მთელ ქალაქში მეღადავნი და ერთი ქალბატონი პამპადურიანი, დანარჩენები კი სამოღვაწეო ასპარეზს გაუდგნენ. ეხლა ჩემი ერთად ერთი იმედი ევგინეა. ჩვენ გადავწყვიტეთ ეგვე უღელში შევებათ. ახალგაზდა, კვიანი, განვითარებული. ქალია და ძლიერსასარგებლო იქნება ხალხისთვის. (საწოლი ფრთხილად გამოადის ევგინეს).

გინე ფერწასული და ადგილებული) აი, თითონაც! (გაბნის ევგინეს) მე რომ თქვენსა არ მოვიდე, თქვენ არც კი მიკითხავთ, მკვდარი ვარ თუ ცოცხალი!

სარ. (ცაქვს) ეგ იუდას ამბორი იყო.

ევგინე. (სტუმრებს საღამოს აძლევს) მაპატიეთ, ეს რამდენიმე დღე ავად ვიყავ თორემ—დიდხანია ვემზადებოდი თქვენთან მოსასვლელად.

ზარუჭი. ავად? თქვენ, მგონი, ეხლაც კარგათ არა გრძნობთ თავსა. ფერწასული ხართ, თრთით კიდევ.

მარ. ქალბატონი ზარუჭი მართალსა ბრძანებს, ევგინე, შენ ფერწასული ხარ. რა დავმართვია?

ევგ. (ზარუჭის სიადრულადებით, აშფოთებული) მე!.. მართლა... არაფერი (ცდილობს გაიღიმოს) თავი ცოტად მირაცრაცებს, გული მიჩრქოლავს.

*) გა . სურათებიანი დამატება № 9.

ზარ. სისხლ-ნაკლებობისაგან იქნება, დიად, მაგისაგან შეიძლება აღამიანს თავი ასტკივდეს (საიდუმლოებით უყურებს თავის ქმარს).

ეგვ. არაფერი, გადამიარა, გთხოვთ დაბძანდეთ (სხდებიან) აბა ბრძანეთ ახალი რა არის? რას აკეთებთ?

ზარ. ეგ რა საკითხია, თუ რას ვაკეთებ. ეხლა მე მაგაზე ვჩიოდი. აქაც საქმისთვის მოვედი.

ეგვ. ბრძანეთ.

ზარ. ერთი ახალი საზოგადოება დავაარსეთ, თქვენც უნდა ჩაეწეროთ წევრად.

სარ. საზოგადოება საამხანაგო სულის და გულის მოსაკლავად—ი სომხის ყველა საზოგადოების მიზანი.

ზარ. თქვენ ყოველ სერიოზულ რამეს ხუმრობად სთვლით, ბატონო სარათიანო.

ზარ. შვიგნობრულ ენაზედ ლაპარაკობთ, სარათოვ!

ზარ. (ეგვინეს) ახ, მე შეცდომითა ვსთქვი: საზოგადოება კი არა, არამედ ერთი პატარა წრე ახლო მეგობრებისაგან.

ეგვ. მიზანი?

ზარ. ღარიბ გასათხოვარ ქალების დახმარება.

სარ. ბატონო ბარსელ, მომილოცნია.

ზარ. რა?..

სარ. ახალი საზოგადოება თქვენი მალახიის დამპალ საქონელს გაანადღებს. (მართა ჩუმიდ იცინის).

ზარ. ვა, მე დამპალი საქონელი როდის გამიყიდნია?..

ზარ. (ეგვინეს) იმედი მაქვს, რომ უარს არ მეტყვით. საწვერო გადასახადი ერთდროულად ორასი მანეთია.

ეგვ. არ ვიცი, ჩემ ქმარს დავეკითხები, პასუხს მერე მოგცემთ.

ზარ. თქვენ ქმარს? ეგ რა პასუხია? მორჩილება? სიყვარული თუ შიში?

ეგვ. არც ერთი ანუ შეიძლება სამივეც ერთად.

ზარ. ვაშა, ეგვინე?

ზარ. გესმის? ზარუჭი, მორჩილება, სიყვარული, შიში, სამივეც ერთად კარგი რამეა, ჰაა.

ზარ. მორჩილება და შიში ერთ მხარეს დასტოვებთ, ქალო, სიყვარული კი შეინახებთ, რადგანაც ჩვენ მეოცე საუკუნის დასაწყისში ვცხოვრობთ.

სარ. პრავო! ჩვენი ერი დიდ წინსვლელობაშია... (ზარუჭი სსრათიანს ზიზღით უყურებს).

ზარ. ვისაც უყვარს—ის უნდა მორჩილი იყვეს და ეშინოდეს. სიყვარულისათვის უნდა თავი დაიდებლოს და ეშინოდეს, რომ სიყვარული არ დაჰკარგოს.

ზარ. ცოტა საოცარია, მაგრამ მიამა. (ცოფს) შენც რომ ცოტად მორჩილი იყვე, ცუდი არ იქნება აი. (იცინის და ახეყებს).

ეგვ. ჩაის სად მიირთმევთ? აქა თუ სასადილო ოთახში? (აზიკებს გასეჯას).

ზარ. გაგიხარიათ, აქ. სასადილო ოთახში ძრიელ ბულია. მაგრამ შენ ნუ წახვალ, მე დავამზადებ. (გადასსასადილო ოთახში, ეგვინეს ხედავთ ანიშნებს რომ დაჰდგეს. იმ წუთში შემოდის ტაქსიდან მიჭრანა, სუფთაანანი და ვანსამიანი).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა V.

იგინივე, მიჭრანა, სულთანანი და ვარსამიანი

მიჭრანა. (მიესალმება მსიარულად) სტუმრები! ამაზე ძვარფასი სურპრიზი რა იქნება ჩემთვის (სსრათიანს) აა, ფრაკით? გამოვიცან, მირზაჯანიანთ სადილზე ყოფილხარ. (მიუბრუნდება გალაქარანს) იმედი მაქვს, ამ საღამოს კარგა გავატარებთ. ეს საძაგელი (უჩვენებს სუფთაანანზე) ძლივს მოვიყვანე აქ.

ეგვ. ნუ თუ ისე მოგწყინდათ ჩვენ სახლში, რომ ძალათაც უნდა მოგიყვანონ?

სულთანანი. ოო, არა! მე ყოველთვის თქვენ საზოგადოებაში სულიერად მოსვენებული ვგრძნობ. მოცლილი რომ ვიყო, მე თითონ მოსვლით თავს მოგაბეზრებდით (სტუმრები სხდებიან. ვანსამიანი იჭკრს ერთ განმარტებულ კუთხეს).

ზარ. (დაცინვით) ნეტავი, რა საქმეები ექნენ-ტენხოლოგს?

სულ. (ხელს ათმეკვს) ნივთიერი, ქალბატონო, ნივთიერი.

მიჭრ. ეგვინე, ჩაის მოიტანენ? თუ არა?

ეგვ. ახ, მართა ყველაფერს აგვიანებს. (მიდის სსსადილო ოთახის კარებთან, იყურებს შიგნით, უკან ბრუნდება) ამ საათში.

მიჭრ. (ვანსამიანს) ჰამახასკ მაგ კუთხეში რას მიმალულხარ. მოდი, ქალები გაართე, მე კი წავალ ჩემი ქალის სანახვად მთელი დღე არ მინახავს (მიდის).

ეგვ. ფრთხილად, სძინავს, არ გამოაღვიძო.

ზარ. (ეგვინეს) რა მოსიყვარულე მამა! (მიჭმარტავს მამაკაცებს) ბატონებო, რატომ მაგალითს არ იღებთ ბატონ მიჭრანასაგან? უყურებთ ცოლქმრობის სიტუაციებს? (ერმანეს ჩაი მთაქვს და ანიგებს).

სულ. ცოლ-ქმრობა, ქალბატონო, ლატარიაა. მიჭრანას ბილეთს თუ ყველაზე დიდი თანხა მოუგია, ეგ, არა ნიშნავს, რომ ჩვენი ბაღეთები ფუჭი არ გამოვა.

ზარ. როგორც არაბაჯიანისა? ახ, მამასადამე, წავიკითხავთ ტფილისის გაზეთებში ეგ ამბავი. (უყურებს ეგვინეს).

სულ. როგორ არა, საცა მივალ, სულ მაგაზე ლაპარაკობენ. ეგ ერთი საზარელი ღრამაა.

სარ.ზარ. (ცოფულად იცის ზარუჭის განზრახვა) დიან, ეგ ბოროტ მოქმედებაა და უგუნური ბოროტ მოქმედება.

ზარ. როგორც ზარუჭი ამბობს, სწორეთ გაბიბრუებაა.

ზარ. ერთი საქმე, რომელიც ჩირქსა სცხებს ჩვენს ინტელიგენციას.

ვარ. (ფატოგრაფიულ სურათებს სტრეკოცკოვით შინჯავს) ჯავს ნეტავი, ინტელიგენცია მანდ რა როლს თამაშობს?

ზარ. ბატონ არაბაჯიანს აბრალებენ ცოლის მოკვლას წარმოიდგინეთ უნივერსიტეტი აქვს გათავებული.

ვარ. მერე რა! ნუ თუ ერთი კაცის ცოდვა მთელ წოდებას კისერზე უნდა მოახვიონ?

სულ. ჩემის აზრით ეგ არაბაჯიანი იმდენათ ღირსი არ არის დევნისა, რომელიც საზოგადოების აზრს მიუსაჯვს.

მიჭრ. (შემოდის) სძინავს, მთვრალივით. (ჰდება ეგვინესთან და უყურს უკლებს ღაპარაკს).

ზარ. თქვენ უკვე ძლიერ მოწყალის თვლით უყურებთ არაბაჯიანს. სჩანს, საქმე კარგად არ გაგიცვნიათ. (შემოდის მართა. ერთი ჭიქა ჩაი ხელში უჭირავს და კოფით ურევს).

სარ. მეც კარგათ არ ვიცი ეგ საქმე.

მიჭრ. ბათუმის ღრამის შესახებ ლაპარაკობთ? ოო, მე ძალიან კარგათ ვიცი. ტფილისში ყოფნის დროს ერთ დღეს შევედი პალატაში და წავიკითხე მთელი საქმე. (ეგვინეს) მე შენთვის ჯერ არ მიაშინია.

ეგვ. არა, მაგრამ რამდენიმე წუთის წინ წავიკითხე გაზეთში.

მიჭრ. ოო, არა, მე უფრო დაწვრილებით ვიცი. ეგ მეტად შესანიშნავი შემთხვევაა.

ზარ. აბა, აბა, გვიამბე, ძალიან საინტერესოა.

მიჭრ. მე გადმოგცემთ მხოლოდ საქმის არსებით მხარეს. მაგ არაქელ არაბაჯიანს დაქინებით, განზრახვით და სისტემატიურად უღვევია თავისი ცოლი, უღვევია დღემდე, ერთთავად, რომ იმისი იმედი გადაეწყვიტა. იმას თავის ცოლისთვის მოუკლია ყოველი სიამოვნება. ზოგჯერ ქამის ნებაც კი არ მიუცია, ავინებდა, უშვერის პირით ლანძღავდა, ყოველ ფეხის გადადგმაზე აგონებდა, აი წარსულში შენ ესა და ეს ჩავიდენია, უკებნია, უკებნია მორიგისადიო. ეს ყოველი იმ დღიდან, როდესაც ცოლს გულწრფელად, პატიოსნურად, შემძლიან ვსთქვა, გამირულად, უღვიარებია თავისი წინანდელი შეცდომა, აცრემლებულს ბოდიში მოუთხოვნია ქმარს ფეხ ქვეშ ჩავარდნი და შენდობა უთხოვნია ნუ დაივიწყებთ, რომ ეგ შეცდომა უბედურ ქალს მოსვლია თითქმის ბავშვობის დროს. ქმრის გაქვავებული გული ვერ დაუღობია. ქმარს არ უპატიებია. პირ იქით, უბედურისაგან მოუთხოვნია რომ თავი მოეკლა. სახლში დარიშხანა მიუტანია, განზრახ ცოლის საწოლ ოთახში დაუტოვებია, მაგიდაზე უნდოდა თავიდან მოეშორებინა ცოლი,

ვითომ თავის პატიოსნობის დასაცავად. კიდევ მოშორებია ცოლი—თავი მოუწამლია, მოუწამლია აგრეთვე საშვილოსნოში ერთი უბრალო არსება. აი შავბნელი შემთხვევა. საინტერესოა ცოლის ტანჯვა, მაგრამ ეგ ერთი ტრაგედიაა, რომელსაც მე ვერ ავწერ, საშინელებაა, ვზოგამ თქვენ ნერვებს.

ზარ. (უფურცეს ეგვიპტეს) შეიძლება წარმოდგენა.

სულ. ნუ თუ იმ კაცს, რომელიც შენ ალქაჯაა აქციე, არ უტანჯნია?

ეგვ. (რომელიც ამ ღაზაქის დროს სულ ერთ კუთხეში მის, მხოლოდ ისეთ ალაგას რომ ეგვლამ დაინახოს, დროს უფრადლებით უფრს უგდებს, ზოგჯერ ჭკრთება) უტანჯნია!

მიპრ. დიახ, უტანჯნია და ეხლაც იტანჯება. იმისი სულიერი მდგომარეობაც ერთი ტრაგედიაა, მაგრამ რა არის ეგ ტრაგედია შედარებით ჩადენილ დანაშაულობასთან?

მარ. და რას უნდა ეტანჯა ის? საჭიროა ვაგება.

სულ. სინდისის ქენჯნას.

ვარ. სინდისის ქენჯნა!.. (დაცინვით) ეჰ, ბატონებო, ვინ არ იცის, თუ რა არის სინდისი ზოგისთვის. გაჭირვებაში ჩავარდნილი ყველაზე გრძობიერ კაცსაც კი თავის სინდისის წინაშე აქვს ისეთი მოხერხებული კომპრომისები, რომელნიც ნელ-ნელა ასვენებენ და აბრუებენ.

ზარ. (განაგრძობს ეგვიპტეს უფრებს) დილ, მართალია, მაგრამ საზოგადოების აზრი?

ბარ. ყველა პირში აფურთხებენ იმ უღმერთოს.

სარ. ყველანი! არა, ბატონო ბარსელ, საზოგადოების აზრი ოპერეტის მსაჯულია. ავაზაკის გასამართლებით, იმავე ავაზაკთან ერთად კანკანს ცეკვამს. (უფრადნი იცინიან, გარდა ეგვიპტის).

ბარ. (ასველებს და იცინის).

ვარ. ჩვენ ვიცით მხოლოდ აღელვება, დასჯა კი—არასოდეს. გაივლის ბევრი ბევრი ორი წელიწადი, ყველაფერს დაივიწყებენ, და მეც, თქვენც და ყველანი ხელ-ახლად ხელს გაუწოდეთ იმავე არაქელ არაბაჯიანს. ხელ-ახლად პატივს ვსცემთ.

სარ. ეგ არაბაჯიანი სულელია, მე იმის ალაგას რომ ვყოფილიყავ, ძალას დავატანდი იმ საძაგელს, ჩემ ცოლს შევერთამდი და მეც მეჯვარეთ გაუხდებოდი. (ეგვიპტეს გარდა ეგვიპტის იცინიან).

ბარ. (სიცილით და სველებით) უი, მოკვდი, სარაფოვ, მოკვდი...

ზარ. თქვენ კი ბატონო სულთანთან, რას იზამდით?

სულ. მე ცოლს გავისტუმრებდი, და საცხოვრებელს სარჩოს მივცემდი. (ერმონე შემოდის და ჭიქებს აგროვებს).

მარ. ჩიი კიდევ ვისა სურს? (ეგვიპტისი გაჩუმებული უარს აცხადებენ).

ზარ. თქვენ კი რას იზამდით, ბატონო ალვერდიან? არაბაჯიანის ალაგას რომ ყოფილიყავით? (ეგვიპტეს უგროვებს, სულგანახული უფრს უგდებს).

სარ. (ცაღკე) გველი!..

მიპრ. მე?.. ვაპატიებდი,

ზარ. თქვენი ცოლის შეურაცყოფას?..

მიპრ. დიახ.

ეგვ. (უფრს სუბუქათ დაივიწყებს) ახ!..

ყველანი. რა მოგივიდა?

მიპრ. (შეშინებული, წამოხტება) ეგვიპტისი!..

ეგვ. არაფერი... (სდღიჯობს გაიდიმოს) მეხი!..

სარ. (მივა ფანჯარასთან) და რა მეხი? აი საზარელი ქუხილიც! (მოისმის ჭეჭა-ჭეხილი).

ბარ. ილია წინასწარმეტყველს ქურქი დაუხიეს.

სარ. (იცინის) ხა, ხა, ხა, ქურქი!

ზარ. (შადის ეგვიპტისთან და გაშტურებით უფურცესს სახეზე) თქვენ მეხისა უფრო გეშინიანთ თუ გრიგალისა? (ეგვიპტეს ნადვლიანთ იდამება) რათ შესწყვიტეთ საინტერესო ლაპარაკი? (სხდებთან) ჰო, მაშ ბატონო მიპრან, თქვენ აპატიებდით?

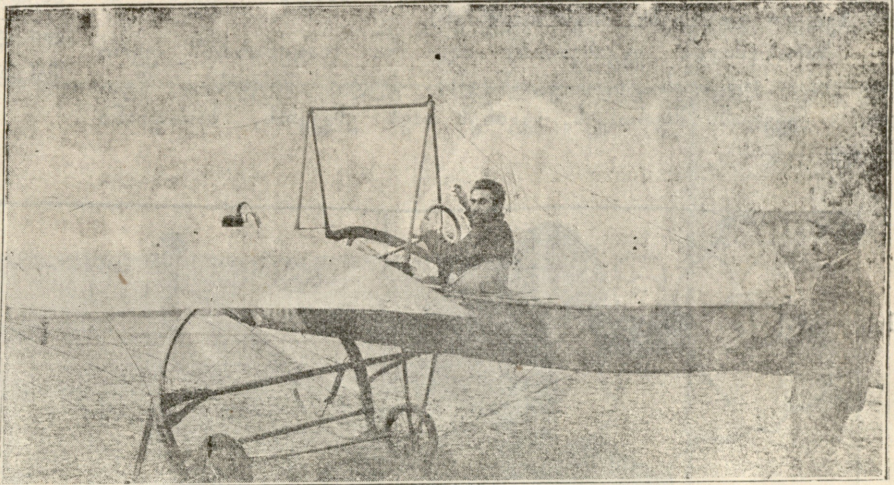
სულ. ეგ ჩემთვის გაუგებარია.

მარ. მიპრან, მაგას რას ამბობ?

ბარ. ვერ წარმომიდგენია, თუ როგორ აპატიებდით?

სარ. დილ, როგორ?

ვარ. (წამოდგება, უფრს ადფრთფანდება) არ მესმის, თუ თქვენ რად გაცობთ მიპრანას ნათქვამი? ნუ თუ არაბაჯიანის ცოლი უნამუსო ყოფილა? ერთ საძაგელს ის შეუცდენია თითქმის ბავშვობის დროს—ხუთმეტი წლისა ყოფილა. ნუ თუ ეგ ისეთი დიდი დანაშაულობაა, რომლის გამო

ძარბაზიანი აზიბატორი ი. დავრიზაფილი.
აფრინდა პარიზში 1 ივლისს მონაზლან „ნენიღზელ“.

ქმარს უნდა ეტანჯა, თავის მოკვლამდის მიეყვანა. მითხარით, თუ რომელი კაცი ცოლის შერთვამდინ თავს სუფთათ ინახავს? შეკრძლიანთ მიჩვენოთ ეგეთი ერთი მამაკაცი? ქალები რად გვაპატიებენ ხოლმე ჩვენ ქუჭყებს, ჩვენ კი არ გვინდა იმათ შეცდომა ვაპატიოთ? არაბაჯიანს შეიძლება სწყენოდა ცოლის წარსული, თავისი თავი შერცხვენილად ჩავთვალა, მაგრამ რატომ ამავე დროს არაბაჯიანს თავისი ქუჭყიანი წარსული არ მოაგონდა? საბრალო ქალია რად აპატია იმას ქუჭყიანი, და თითონ კი არა რაგანაცერთი ქალია, მეორე მამაკაცი? საზოგადოების აზრის მთელი უღელი ქალებს აწევთ, მაგრამ ეგ უსამართლობაა, საზარელი უსამართლობა. ნუ თუ ერთხელ მაინც პროტესტი არ უნდა გამოვაცხადოთ უსამართლობის წინააღმდეგ? (რამდენიმე წუთი სინუშეა, ეგვიპტეს თავის აშუფთების დასამადავად შადის როიადთან და ხელნედა მთრთფაფის ხელებით უგროვს, ხან ნერვებ-ადეფეფუდი ნოტების ქეჭავს. ზ.რუჭა იმას თვადს არ აშოტებს, საწაფიანი კი ზარუჭის მიჭრანს ვარსამიანის ღაზაქის გამო, კმაფოფილებას აცხადებს).

სულ. საოცარი პროტესტია! დავივიწყო ჩემი ცოლის ქუჭყი? ამისხენით რა უსამართლობაა ჩემს აღშფოთებაში. დამისხენით მაგ გვარი პროტესტისაგან.

ვარ. შეცდომა, ბატონო სულთანთან, და არა ქუჭყი, შეცდომა. მაგრამ შეიძლებაოდა ქუჭყის დავიწყებაც, ჩვენი შეხედულობა უფრო ფართო რომ ყოფილიყო. ვინ იცის, შეიძლება მომავალში შევიგნოთ, რომ მამაკაცის და დედაკაცის ზნეობრაფი იდეალება ერთგვარია. შევიგნოთ იხიც, რომ დანაშაულობის პატიება დანაშაულობის მოქმედება არ არის, შეცდომა, საძაგლებისაგან მოტყუება ეხლაც შეგვიძლიან ვაპატიოთ, უნდაც ვაპატიოთ, მოვალენიც კი ვართ ვაპატიოთ.

სულ. მაგის შესახებ მე თქვენ მერე შეგეზაახებით, ეხლა თავი დავანებოთ, ქალბატონ ევგინეს მობეზრდა.

ზარ. მაგას დიდხანია ვამჩნევ.

სარ. ვთხოვოთ ქალბატონ ევგინეს, ჩვენთვის ერთი რამ დაუკრას.

სულ. აი, ეგ მესმის. ქალბატონო, ნუ მოგვისპობთ სურვილს.

სარ. ევგინემ განაზება არ იცის.

ზარ. ვაჰ! რათ უნდა განიზოოს. ჩვენ ვინა ვართ? (ევგინე ჩამოჯდება რაიადთან და იღებს ერთ-ერთ ხმას. ვახსა. შიანი და მართა ერთ კუთხეში ებასებიან. მიჭრანა ზაზირაფს ეწევა და ბოლთასა სცემს სცენის სიღრმეში ნუფი ნაბიჯით).

ზარ. (ცაღკე თავის ქმარს) ნახე რამდენჯერ იცვალა ფერი?

ზარ. ეი, დედაკაცო თავი დამანებე, საქმე გამოგლევია?

სარ. (ზაუზა. უფს უგდებს მერე) მშვენიერია! მშვენიერი... მაგრამ ეგ, მოითმინეთ, ეგ ნაცნობი ხმა არის...

ევგ. შობენის ნოკტიურნია „წვეთი“ ძალიან მიყვარს... მთელი დღე პიუპიტრზეა... არც—მელანხოლია, არც—მწუხარებაა, ეს ავთომყოფის სელის ტანჯვა-კვეთებაა. (ხელ-ნელა ხელები უდუნდება, თავს ჩადუნავს).

ზარ. (მიდის ევგინესთან) ახ, რა დაგემართა? ფერი წაგივიდა. (ევგინეს გუდი უდუნდება) გული მისდის... წყალი!.. (ევგინე შფოთავენ, ევგინეს თავს ეხვევიან, სარაფიანს წყაღს აწვდის).

მიჭრ. (შეშინებული) ევგინე!.. (დაუნაქებს) ზარ. (თავის ქმარს) კარგა უყურე, ეგ სულ იმისგან არის...

ზარ. ფუი!

ევგ. (გონს მოდის) არაფერი, არაფერი, ნუ შეგეზინდებთ! (მიჭრანს დახმარებით ფეხზე დგება, ცდილობს გაიმოს) მეხმა შემაშინა. (სტუმრებს) უკაცრავად, ვთხოვთ, თავბრუ დამესხა, სხვა არაფერი... ვაღამიარა, სრულიად ვაღამიარა. დაბრძანდით, სხვა რამეს დაუკრავ... (უკრავს სანახარულად ჰანჯია სტუმრება შინც აშფოთებულნი არიან და ევგ. კა ბეღამენ დისახდისი შეაწუხან).

ზარ. მუზიკა აღამიანს სიხლს ურევს...

სულ. (ზაუზა) შინც არ მინდა შეგაწუხოთ, ქალბატონო. სჩანს, უქეფოთ ბძანდებით, ან დაღლილი, მოისვენეთ...

მიჭრ. (რაიადს დახურავს) მე გიკრძალამ...

ზარ. ბარსელ, წავიდეთ!..

მიჭრ. (ზარუჭის) გვაპატიებთ?..

ზარ. რასა ბრძანებთ? ისეც დიდხანს ვერ დავრჩებოდი. საქმისათვის მოვედი. (ევგინეს, რამედიტ ჭერ ისევე ფერმკრთალი დგას რაიადთან). არ დაგავიწყდეთ ჩემი წინადადების შესახებ ბატონი მიჭრანასგან ნება-ართვა აიღოთ.

მიჭრ. ეგ რა ნება-ართვაა.

სარ. (დაცინვით) ქალბატონ ზარუჭის ერთი ახალი საზოგადოება დაუარსებია, ევგინისაც სთხოვს წევრად ჩაეწეროს. ერთი სიტყვით ორასი მანეთის საქმეა.

მიჭრ. (ზარუჭის) ჩემი ცოლი თავისუფალია, თავის სურვილის მიერ მოიქცეს, ჩემი ჯიბე კი ყაველთვის იმის სურვილის ქვეშ არის.

ზარ. (ევგინეს საიდუმლოებით) გესმით? თავისუფალი ხართ, თქვენა სურვილის მიერ მოიქცეთ. დაფასეთ! ნახვამდის.

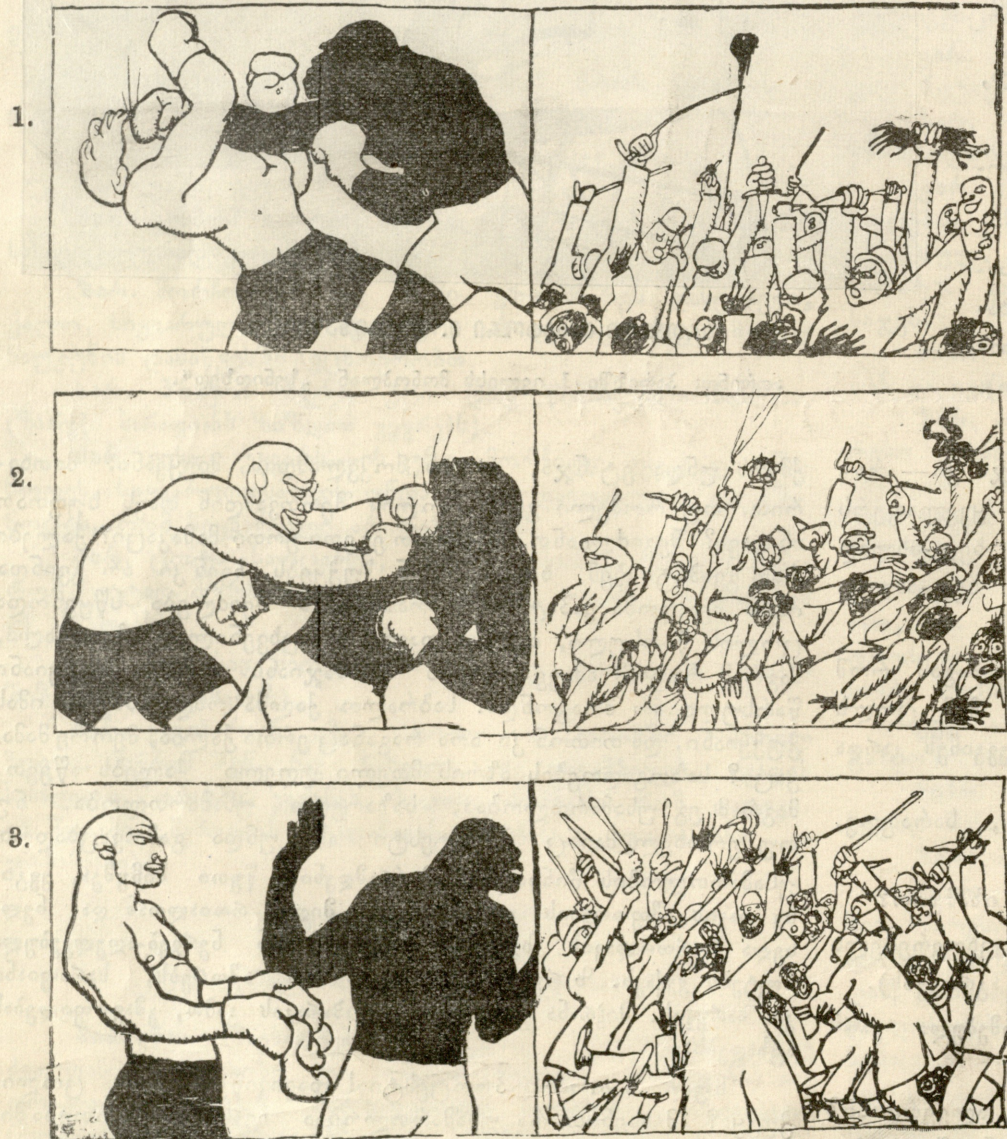
ზარ. ნახვამდის. სარაფოვ, ხელი მომე ვნახო, შენ გენაცვალე! (ხელს ათმეფს).

(სტუმრები მიდიან. მიჭრანა და მართა აცილებენ წინა ოთახის კარებამდინ).

სარ. (კარებში, ჩუმად დაუჭერს მიჭრანას მკლავს) ერთი ხუთი თუმანი არ გქენება? (მიჭრანა შადფრის ჯიბიდან ამოიღებს ორ ცაღს დაჭედვით 25 მანეთიანს და მისცემს) მერსი!.. (მიდის ევგინესთან, რამედიტ დგას ოთახის შუაში) ძალიან კარვად სჩადი, რომ მაგ ცბიერ ქალბატონ ზარუჭის პატივს არა სცემ წინა ოთახის კარებამდინ ვააცილო. მიზეზს მერე გეტყვი. ნახვამდის (კარებში შესვდება მიჭრანას და მართას) ნახვამდინ. (ცადის).

უ. კ—ნისა.

(შემდეგი იქნება)

1. 1910 წ. მოკრივე ჩემპიონმა ზანგმა ჯონსონმა დამარცხა ამერიკელი მოკრივე ჩემპიონი ჯეფრისი.
2. 1911 წელს მოკრივე ჯეფრისმა აჯობა ზანგს ჯონსონს.
3. 1912 წელს ზანგმა ჯონსონმა უარი განაცხადა ამერიკელ ჯეფრისთან კრივზედ. — თუ ღმერთი გრწამს, თავი დამანებე, — უთხრა იმან, — ამ კრივში ყაველთვის მხოლოდ ზანგები იტანჯებიან,

1. ამით გაჯავრებული ამერიკელები დაეცნენ ზანგებს და ხოცვა დაუწყეს... — გვაჯობებს, — ყვიროდნენ ისინი, — დაჰკა მაგათ!..
2. ამით გახარებული თეთრები — ამერიკელები დაეცნენ ზანგებს და ხოცვა დაუწყეს... — ვაჯობეთ, — ყვიროდნენ ისინი, — დაჰკა მაგათ!..
3. ამით გაჯავრებული ამერიკელები დაეცნენ ზანგებს და ხოცვა დაუწყეს. — შეეშინდათ, — ყვიროდნენ ისინი, — დაჰკა მაგათ!..